

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара
Олег МАРЕНКОВ
« 28 » _____ 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Цимбалова Віктора Сергійовича «Медична лексика в англійській мові кінця XX – початку XXI століття» представленої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИТЯГ

з протоколу №2 міжкафедрального семінару факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
від 28 квітня 2026 року

ГОЛОВА: д-р філол. наук, проф., проф. каф. української мови, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ **І. С. Попова** (10.02.01 – українська мова)

СЕКРЕТАР: канд. філол. наук, доц., доц. каф. української мови ДНУ **Т. В. Шевченко** (10.02.01 – українська мова).

Присутні: д-р філол. наук, проф., завідувач каф. загального мовознавства та слов'янознавства **Н. В. Дьячок** (10.02.02 – російська мова), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. української мови **Н. С. Голікова** (10.02.01 – українська мова), д-р філол. наук, проф., в. о. завідувача каф. англійської мови для нефілологічних спеціальностей **О. В. Гурко** (10.02.01 – українська мова), д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри романо-германської філології **І. С. Кіркоська** (10.02.05 – романські мови (французька)), д-р філол. наук, доц., проф. каф. загального мовознавства та слов'янознавства **О. К. Куварова** (10.02.02 – російська мова), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. порівняльної філології східних та англійських країн **В. І. Ліпіна** (10.01.05 – література країн Західної Європи, Америки і Австралії), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців **О. І. Панченко** (10.02.02 – російська мова).

Запрошені: здобувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей **В. С. Цимбалов**.

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи **Цимбалова Віктора Сергійовича** з теми «Медична лексика в англійській мові кінця XX – початку XXI століття», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Дисертацію виконано на кафедрі англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол № 4 від 01.12.2022 р.). Науковий керівник – д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей **О. В. Гурко**. Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Філологія» зі

спеціальності 035 Філологія (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8469, дійсний до 01.07.2029 р.).

Усі документи подано в повному обсязі. Перевірку дисертаційної роботи на плагіат було здійснено комісією у складі: д-р філол. наук, професора, завідувача кафедри загального мовознавства та слов'язознавства Н. В. Дьячок, канд. філол. наук, доцента, доцента кафедри української мови Т. В. Шевченко, д-ра філософії, доцента кафедри української мови Ж. А. Тернової.

Під час перевірки дисертаційної роботи В. С. Цимбалова «Медична лексика в англійській мові кінця XX – початку XXI століття» на плагіат виявлено 4.94% подібностей: 1,2% становлять збіги літературних джерел, 1,8%, термінологія, випадкові збіги словосполучень – 1,94%. Комісія вважає, що дисертаційна робота В. С. Цимбалова – самостійна праця, яку можна допускати до захисту.

Роботу було розглянуто трьома фаховими експертами – д-р філол. наук, проф., **Н. В. Дьячок**, д-р філол. наук, проф. **О. І. Панченко**, д-р філол. наук, проф. **Н. С. Голікова**. Робота виконана на 8 авторських аркушах, дисертація структурована, наявні анотація, перелік умовних скорочень, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури.

Слухали: доповідь **Цимбалова Віктора Сергійовича** з теми «Медична лексика в англійській мові кінця XX – початку XXI століття», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Доповідь В. С. Цимбалова

Шановна голово семінару, шановні члени семінару! Дозвольте запропонувати до вашої уваги узагальнені результати роботи над дисертацією з теми «Медична лексика в англійській мові кінця XX – початку XXI століття».

Вивчення медичної лексики сучасної англійської мови сприяє не лише вдосконаленню системи фахової комунікації, але й допомагає глибше зрозуміти соціальні, психологічні та культурні аспекти функціонування мови. **Актуальність** дослідження медичної лексики зумовлена зростанням обсягів фахової комунікації, потребою стандартизації термінів і прагненням до уніфікації термінологічних систем у міжнародному контексті. Водночас аналіз саме англійських медичних термінів є важливим у контексті глобалізації наукового дискурсу, адже англійська мова виконує функцію міжнародної мови медицини, науки й освіти.

Метою дослідження є різноаспектний лінгвістичний аналіз особливостей медичної лексики англійської мови кінця XX – початку XXI століття.

Для досягнення цієї мети потрібно виконати такі **завдання**.

1. Проаналізувати відмінності між загальнонавчальною та фаховою лексикою в межах англійської медичної термінології, а також з'ясувати механізми переходу загальнонавчаних слів у статус термінів.

2. Обґрунтувати поняття медичної лексики як специфічної частини загальної лексичної системи англійської мови із застосуванням комплексного лінгвістичного підходу.

3. Охарактеризувати основні шляхи формування та етапи історичного розвитку медичної лексики в англійській мові.

4. Дослідити морфологічну структуру англійських медичних термінів та окреслити продуктивні моделі їхнього словотворення.

5. Проаналізувати лексико-семантичні особливості англійських медичних термінів, зокрема синонімічні та антонімічні зв'язки, а також репрезентувати авторську семантичну класифікацію однослівних термінів та термінів-словосполучень.

6. Виявити та систематизувати проблемні аспекти загальноприйнятого вектора розвитку психологічної підгалузі сучасної медицини в термінологічному вимірі.

7. Розробити інноваційну авторську методологію формування медичної

терміносистеми психологічного спрямування на основі морфологічного, семантичного та етимологічного аналізу.

Об'єкт дослідження – англійська медична лексика кінця XX ст. – початку XXI ст. **Предметом** дослідження постають етимологічні, морфологічні, лексико-семантичні та функційні особливості медичної лексики.

Методи дослідження: застосовано теоретичний метод, порівняльний метод та історичний метод. Ключове місце в роботі посідає ономазіологічний метод.

Теоретико-методологічною базою дисертаційної праці є наукові розвідки вітчизняних та зарубіжних дослідників, присвячені проблемам медичної лексики та термінології англійської мови, а також фундаментальні праці з лексикології та термінознавства, зокрема роботи Дж. Баная, Г. Козуб, Л. Стегніцької, О. Матвіяс, Л. Щеремети, Н. Поліщук, Т. Лещенко, Т. Лепехи, С. Радецької, А. Косенко, В. Крамар та І. Баранець, А. Д'якова, Т. Кияк, Р. Хартманна, Ф. Попеску, В. Пульчіні, Г. Наконечної, Н. Томіленко, Л. Рогач, О. Снітковської та ін.

Наукова новизна полягає у тому, що вперше здійснено комплексний і системний аналіз морфологічних, етимологічних та лексико-семантичних особливостей медичної лексики англійської мови кінця XX – початку XXI століття з урахуванням динаміки її розвитку та сучасних тенденцій термінотворення. За результатами дослідження вперше також теоретично обґрунтовано та науково репрезентовано авторський оптимістично-реалістичний підхід до творення неологічної психологічної лексики, яку розглянуто як структурно й семантично релевантний складник загальної англійської медичної терміносистеми. Запропонований підхід уможливує поєднання об'єктивних закономірностей розвитку медичної термінології з комунікативними та когнітивними потребами сучасної медицини.

Основні положення, винесені на захист.

1. Медична лексика постає однією зі специфічних підсистем фахової термінологічної лексики англійської мови, яка характеризується відносною замкненістю та водночас динамічністю внутрішнього розвитку.

2. З позицій етимологічного аналізу англійська медична лексика має три основні джерела походження: автохтонне (германське), грецьке та латинське.

3. Германський етимологічний складник збережено в чималій кількості лексем на позначення анатомічних структур (*arm, bone, heart*), фізіологічних дій (*to hear, to see, to eat*) та елементарних станів (*cold, dry*).

4. Корінь англійського медичного терміна містить базове семантичне ядро, тоді як афікси виконують функцію уточнення та розширення значення. Суфіксація в медичній термінології здебільшого вказує на частиномовну належність лексеми, а префіксація не виявляє чітких меж між основними частинами мови – іменником, прикметником та дієсловом.

5. Префіксація відіграє ключову роль у передаванні антонімічних зв'язків англійської медичної лексики. Натомість синонімія виражена переважно на семантичному, а не на морфологічному рівні. Префікси *de-* та *anti-* є одними з найпродуктивніших в англійській медичній термінології, що слугують для позначення антонімічності явищ, предметів, об'єктів, дій тощо.

6. Серед структурних різновидів англійської медичної лексики основну увагу зосереджено на однослівних термінах, що забезпечують компактність і точність фахової номінації.

7. У межах дослідження висунуто гіпотезу про взаємозв'язок між первинним термінологічним номінуванням і його потенційним впливом на об'єктивну реальність через механізм підсвідомого сприйняття. Як найбільш показову модель для апробації новизни обрано психологічну підгалузь медичної сфери, що розглянута як превентивна діагностично-терапевтична підсистема. Запропоновані авторські неологізми демонструють потенціал альтернативних термінотвірних стратегій, заснованих на новій методології та

ціннісній концепції осмислення медичних явищ.

8. Англійська психологічна термінологія зосереджена на дескрипції патологічних станів і негативних виявів. Авторські моделі спрямовані не лише на їхнє позначення, а й на номінацію позитивних психоемоційних явищ, що актуалізуються в діагностично-терапевтичному процесі на етапі одужання. Представлені спеціальні афікси здатні до формування оптимістично-позитивної семантики психологічних термінів англійської мови.

На відміну від суто реалістичного підходу, зорієнтованого переважно на дескриптивну функцію, позитивно марковане номінування безпосередньо активізує емоційно-підсвідомі механізми та підвищує рівень особистісної залученості індивіда в процес одужання. Такий вплив створює когнітивно-афективні передумови для розвитку внутрішньої мотивації до змін, посилення саморегуляційних процесів та ініціації цілеспрямованих оздоровчих дій. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у межах міждисциплінарних зв'язків лінгвістики й медицини, зокрема, її психологічної підгалузі.

У першому розділі узагальнено теоретичне підґрунтя дослідження медичної лексики, встановлено низку ключових положень щодо її структурної організації та функціонування як відносно замкненої лексичної системи. Особливу увагу приділено розмежуванню загальнонавчальної та фахової лексики, визначенню критеріїв їхньої диференціації та аргументації наукової доцільності такого розрізнення в контексті сучасних мовознавчих досліджень. Другий розділ дисертаційної роботи містить комплексний етимологічний аналіз медичної лексики англійської мови з урахуванням історичних етапів її формування та розвитку. У третьому розділі дисертації проаналізовано англійську медичну лексику в морфологічному і семантичному аспектах та розглянуто особливості словотвірної структури медичних лексем, зокрема специфіку однослівних термінів і термінів-словосполучень. Представлено основні способи термінотворення англійської медичної лексики. Четвертий розділ дослідження присвячено висвітленню процесів неологізації в сучасній англійській медичній термінології з урахуванням когнітивних, прагматичних і соціолінгвістичних чинників. Репрезентовано авторські неологізми, розроблені для психологічної підсистеми медичної царини, що відображають актуальні потреби фахової комунікації та сучасні тенденції розвитку психологічної галузі. Запропоновано авторський підхід до творення нових медичних лексем на принципах оптимістично-реалістичного семантичного моделювання.

Пропонуємо авторські англійські неологізми реалістичного семантичного моделювання психолого-медичної галузі на кшталт:

– *lustreason* [lʌst'ɪ.zən] «імпульсивна когнітивна настанова, що передбачає зраду партнера в стосунках»; *lust* + *treason* + *betrayal* + *reason*;

– *fegoshow* ['feɪɡəʊʃəʊ] «поведінкова модель, коли індивід навмисне модифікує власну особистісну презентацію задля досягнення інтимної близькості»; *fake* + *ego* + *show*;

– *blindulgence* [blaɪn'dʌldʒəns] «дезадаптивний когнітивно-поведінковий стан, за якого порушується здатність до критичної оцінки потенційного партнера через надмірне потурання власним імпульсивним або гедоністичним настановам»: *blind* + *indulgence*;

– *reciprocare* [rɪ,sɪprə'keəri] «взаємна турбота партнерів, спрямована на підтримання психологічного благополуччя, емоційної стабільності та фізичного здоров'я один одного»; *reciprocal* + *care*.

Репрезентуємо такі авторські англійські неологізми реалістичного семантичного моделювання психолого-медичної галузі, як-от:

– *soullook* ['səʊl,lʊk] «психологія, психологічна підгалузь медичної царини»; *soul* + *look* + *look for*;

– *hilfounder* ['hɪl,faʊndər] «пацієнт»; *help* + G *Hilfe* + *to find* (*found*);

– *ridrad* [rɪd'rad] «емоційно-афективний стан позитивного емоційного переживання, що виникає внаслідок відновлення фізіологічного гомеостазу після подолання патологічного процесу»; *to get rid of* + OES *radъ*.

Запропонований підхід спирається на взаємозв'язок мовних структур і когнітивних

процесів. Позитивно спрямована мовна репрезентація здатна ефективніше активувати конструктивні пізнавально-емоційні механізми. У цьому контексті оптимістично-реалістичний підхід є засобом посилення усвідомленості, смислової та мотиваційної цілісності людської діяльності через мовно-ментальні механізми позитивного спрямування.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ:

Д-р філол. наук, доц. О. І. Панченко – у чому полягає процес термінологізації загальнонавчаних лексем та які мовні трансформації його супроводжують?

В. С. Цимбалов – Питання термінологізації порушено у першому розділі дослідження. Воно полягає у відмінності терміна від загальнонавчаного слова, що має вияв у його обмеженій сфері застосування, унікальності його використання в процесі номінації, позначенні конкретного поняття. Варто відзначити, що не кожне слово має змогу реалізувати перехід до категорії фахової лексики. Наприклад, лексеми *teeth, eyes, foot* функціонують у побутовій комунікації, а терміни *choanae, diploë, plexus* або словосполучення на кшталт *carotid groove, dorsum sellae, nasolabial sulcus* чи багатокомпонентні термінологійні одиниці на зразок *orbital surface of frontal bone* змінюють нейтрально-забарвлену стилістику комунікації на наукову, що уможлиблює їхнє вналежнення до вузькоспеціальної медичної термінології.

Феномен перетворення загальнонавчаного слова в термін простежено у колективній монографії «Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних парадигм», у якій Г. Наконечна вживає формулювання «зміна статусу загальнонавчаного лексеми», пов'язуючи цей процес з явищем метафоризації. Метафоризація – процес творення нових значень слів, образів або термінів шляхом перенесення назви з одного предмета чи явища на інше на основі їхньої аналогії. Наприклад, лексема *down* у загальномовному вжитку позначає рух вниз; проте в психологічній терміносистемі отримує додаткову семантику; *to feel down* використовують для опису депресивних або пригнічених станів. Такий приклад демонструє природну легкість переходу через метафоричне або контекстуальне переосмислення. Для англійської мови типовим є широкий спектр переходів слова з однієї частини мови до іншої, що відображає високу динамічність мовної системи.

Д-р філол. наук, проф. Н. В. Дьячок – Які лінгвістичні характеристики визначають специфіку медичної лексики як підсистеми наукової мови? Окресліть її ключові диференційні ознаки в межах сучасного медичного дискурсу.

В. С. Цимбалов – Специфіка медичної лексики полягає у відносно замкненій термінологійній системі. Це питання пов'язане з першим розділом, у якому досліджені базові поняття та вказана різниця між загальнонавчаним словом та терміном. Цей процес часто супроводжується метафоризацією, контекстним звуженням семантики; конкретне значення залежить від контексту, словосполучень, які оточують слово. Медична лексика має непропорційну звукову систему, наприклад, слова можуть мати багато складів. Англійська медична лексика сформована на латино-грецькій термінології. Ключовою особливістю її є потреба однозначності; поняття має бути виражене точно, тому у цій системі таке явище як полісемія не є розповсюдженим. Специфіка полягає також у практиці застосування. Медична лексика має підгалузі, наприклад, анатомічну, психологічну, патологічну тощо, кожна з яких містить власні терміни. Зокрема, у третьому розділі представлена семантична класифікація англійських лексем, яка охоплює загальні поняття (*diagnostics* «визначення хвороб, діагностика»), психоемоційні та абстрактні стани (*alarm* «тривога»); ознаки, характеристики, якості (*alive* «живий, жвавий»); рідини, хімічні речовини та сполуки (*disulfate* «гідросульфат»); хвороби, патологічні стани, відхилення (*agonadism* «агонадизм»); процедури, методи обстеження, маніпуляції (*diptoscopia* «визначення рефракції за допомогою офтальмоскопа», лікування, лікарські засоби, препарати (*depurant* «денатурант, очисник»), розділи науки, предмети дослідження (*cardiology* «кардіологія»).

Д-р філол. наук, проф. Н. В. Дьячок – Чим зумовлене, на вашу думку, використання (поряд з германськими лексемами) інших етимологічних ресурсів у процесі творення неологізмів, і як це впливає на структуру та функціонування?

В. С. Цимбалов – Медична лексика була сформована протягом значного періоду історії. Одними з основних джерел її походження були давньогрецька, латинська, старофранцузька мови. Більшість лексики складають запозичення. Питомі слова є германськими за походженням. Окрім германських лексем, залучення, наприклад, романських, грецьких елементів має позитивно вплинути на формування неологічної медичної термінології через етимологічну специфіку. Використання не тільки германських лексем під час конструювання неологізмів може мати позитивний вплив на медичну галузь, оскільки англійська мова є доміантною у світі, є провідною мовою медицини, освіти. Романські та грецькі елементи уможливають розуміння нових лексем медичними працівниками, дослідниками тощо. Наприклад, авторські неологізми на кшталт *detectention* «превентивне виявлення хвороби до її активної фази, що дає змогу легко здійснити профілактичні заходи та уникнути захворювання» (від *intention* + *detection*) містять романські за походженням елементи; *boonbuildup* «перенаправлення гніву та агресивної енергії в конструктивне, мирне та творчо-спрямоване русло»; (від *boon* + *to build up*) – германські. Неологічні лексеми можуть об'єднувати різну етимологію, наприклад, *healthence* «одужання» від германського *health* та романського суфікса *-ence*. Новаторським підходом вважаємо додавання слов'янського компонента у формування неологічної термінології, що може значно збагатити англійську медичну лексику.

Д-р філол. наук, проф. І. С. Кіркоська – Яким чином авторські неологізми для психологічної підгалузі медицини, засновані на оптимістично-реалістичного семантичного моделювання допоможуть змінити підхід до діагностично-терапевтичного процесу?

В. С. Цимбалов – На наше переконання, семантика грає велику роль, наприклад, на підсвідомому рівні. Якщо в основу медичного терміна покладено позитивну семантику, таку лексему можна застосовувати у медичній практиці. Комунікація між медичним працівником та пацієнтом, у якій вжиті оптимістично-реалістичні терміни, може посприяти швидкому одужанню. Їх можна використовувати не тільки як ефект плацебо, але й у поєднанні з лікувальною профілактикою через препарати або деякі фізичні вправи тощо.

Серед прикладів авторських неологізмів оптимістично-позитивного моделювання наведемо *signature* «успішне завершення клінічного лікування серйозного захворювання, супроводжуване стійкою ремісією та повним одужанням», *ridrad* «емоційно-афективний стан позитивного емоційного переживання, що виникає внаслідок відновлення фізіологічного гомеостазу після подолання патологічного процесу», *betterdom* «оптимізм», *lekstyring* «лікувальна фізкультура», *longspect* «відмова від короткочасного задоволення заради довготривалого результату»; спеціальні афікси для позначення позитивних результатів, відчуттів, зокрема, суфікс *-wheal* [wi:l] для номінування частини тіла, органу, духу, що була зцілена (*heartwheal* «серце після проходження етапу лікування або реабілітації, у якому відновлено основні функції міокарда») тощо. Важливо, що носії англійської мови можуть зрозуміти ті елементи, з яких складені відповідні неологізми. У такому разі підхід до діагностично-терапевтичного процесу може зазнати позитивної трансформації у бік більшої зверненості до людини як до живого організму, а не механізованого інструменту, що уможливить реалізацію процесу лікування не як механічного знешкодження симптомів патологій, а як пошук причин їхньої появи.

Д-р філол. наук, проф. І. С. Кіркоська – Ви стверджуєте, що англійська медична лексика є результатом романо-германсько-грецького синтезу. Як цей лінгвістичний синтез вплинув на те, що саме англійська мова стала доміантним засобом міжнародної медичної комунікації, випереджаючи інші мови з глибокими медичними традиціями, наприклад, німецьку чи французьку?

В. С. Цимбалов – Для відповіді на це запитання, потрібно послуговатися міждисциплінарним підходом, зокрема, розглянути історичний контекст розвитку англійської мови. Географічне положення витоків англійської мови (острів Велика Британія) зумовило періодичні контакти протягом століть з носіями германських та романських мов. Частина острова входила до складу Римської імперії. У такому разі вплив римської культури, системи освіти поширювався і на територію півдня острова Велика Британія.

Запозичення можуть грати позитивну роль. У контексті європейської освіти, медицини поєднання германських елементів з латино-грецькими означає легкість розуміння та оперування значною кількістю наукових термінів. Німецька мова є германською за походженням, і вона не містить аналогічного відсотка запозичень з інших (не германських) мов. Своєю чергою англійська мова увібрала в себе прогресивний інструментарій медичної термінології у тогочасних реаліях, оскільки латина була мовою навчання, освіти, медицини; через латинську мову до її лексичного складу автоматично потрапили також грецькі елементи.

Базові поняття, наприклад, частини тіла в анатомійній підгалузі медицини зберегли германське етимологічне коріння. Латинські та грецькі лексеми стали позначати більш складні поняття, обладнання тощо. Англійська медична лексика об'єднує у собі ці три основні впливи: запозичення (романо-грецькі) та питомі слова (германські), що вможливило легше оволодіння нею як головним засобом медичної комунікації, наукових відкриттів у медицині.

Д-р філол. наук, проф. І. С. Кірквська – Які саме лексико-семантичні маркери в сучасній англійській термінології, на вашу думку, мають найбільш виражений негативний програмувальний ефект на психосоматичний стан особистості? Зараз багато йдеться про ефект плацебо.

В. С. Цимбалов – Специфіка семантики полягає у тому, що слово містить конкретне значення, і потрібно чітко розмежувати, звідки слово походить. У цьому випадку актуальним є етимологічне дослідження, оскільки саме в етимології терміна можна дізнатися про його корені. Ця первинна семантика нерідко впливає на подальшу. Наприклад, слово *nice* в англійській мові зараз має позитивну семантику, але якщо дослідити його етимологію, очевидним є його латинське походження. Латинська лексема *nescius* означала «той, що не знає»; компонент *ni* в англійському сучасному прикметнику *nice* є антонімічним префіксом *ne-*. Такі терміни як *nice* можуть мати негативний програмувальний ефект на психосоматичний стан особистості навіть поза межами усвідомлення. Насамперед, важливим маркером є корінь, оскільки він є ядром терміна. Також суттєву роль відіграють афікси, які можуть додавати додаткових значень. Наприклад, приєднання деяких префіксів (на кшталт *anti-*, *de-*) здатне змінити семантичний компонент медичної лексеми на протилежний.

На наше переконання, на сьогодні медична термінологія містить дуже багато патологічної лексики на позначення низки хвороб. Спостерігаємо брак оптимістичного підходу, зокрема у лексико-семантичних особливостях медичної лексики, що відображено у досить малій чисельності лексем на позначення позитивних явищ. Авторські неологізми оптимістично-реалістичного семантичного моделювання можна використовувати як синоніми до наявних у медичній термінології лексем, як доповнення та збагачення англійської медичної лексики, оскільки покладена первинна семантика у запропонованих авторських неологізмах містить у собі не тільки описове констатування сьогоденних реалій, але й спонукальний позитивно-мотиваційний семантичний складник.

Д-р філол. наук, проф. Н. С. Голікова – У чому полягає проблематика порівняння англійської та слов'янської медичної лексики у контексті наукового підходу, чому це питання має бути дослідженим?

В. С. Цимбалов – Проблематика порівняння англійської та слов'янської медичної лексики полягає у тому, що слов'янські мови відносно близькі до германських та

романських, оскільки вони всі походять з єдиної праїндоевропейської. Реконструкція спільної праїндоевропейської мови зазнала серйозного прогресу у ХІХ столітті. Потрібно акцентувати не на запозиченнях в англійській мові зі слов'янських, а на спільному етимологічному корінні певної низки медичних термінів. Перспектива студіювань компаративної лінгвістики у контексті англо-слов'янських зв'язків постає в аналізі деяких лексем германського походження в англійській мові. Наприклад, медичний термін *eye* можна порівняти з німецьким *Auge* та реконструйованим праслов'янським *oko. Ці слова зводять до єдиного праїндоевропейського *h₂ókʷs. Функціонування аналогічних слів дозволяє стверджувати, що слов'янський внесок в англійську медичну лексику можна розширювати. На нашу думку, доцільно вводити неологізми, які містять водночас германські та слов'янські елементи для збагачення англомовної медичної термінології, зокрема через утворення нових синонімічних рядів. Слов'янський мовний компонент може додати нових способів позначення понять, предметів, що є особливо актуальним у ХХІ столітті на тлі швидкого науково-технічного розвитку. Англійські та слов'янські корені можна поєднувати у нових термінах. Наприклад, у дослідженні репрезентовано авторські неологічні лексеми *ridrad* «емоційно-афективний стан позитивного емоційного переживання, що виникає внаслідок відновлення фізіологічного гомеостазу після подолання патологічного процесу» (*to get rid of* + OES *radъ*), *betterdom* «оптимізм» (від *better* + OES *дѣмь*, L *domus* (обидва останні слова від PIE **dem-* «будувати») + E *-dom*, *okability* «здатність до усвідомленого спостереження та аналітичного осмислення побаченого» (від Sl *oko* + *ability*), які дають змогу номінувати не досліджені чи не описані поняття, зокрема у психологічній підгалузі.

Д-р філол. наук, проф. Н. С. Голікова – Чи потребують наведені у вступі методи дослідження конкретизації проєкції на мовознавство? Чи можете їх уточнити для Вашого дослідження? Як Ви спираєтеся на ономасіологію?

В. С. Цимбалов – У дисертаційній роботі було використано такі методи як теоретичний, порівняльний, історичний, ономасіологічний. Застосування теоретичного метода обумовлено специфікою наукової діяльності, оскільки перед практичною діяльністю потрібно опиратися на теоретичні дослідження. Цей метод застосовано у першому розділі, де використано науковий доробок вітчизняних (праці Г. Козуб, Л. Стегніцької, О. Матвіяс, Л. Шеремети) та закордонних дослідників (праці Р. Хартманна, Дж. Баная, Ф. Попеску, В. Пульчіні), зокрема у проблемах термінознавства, лексикології. Історичний метод дуже важливий в контексті студіювань історії мови, оскільки надає нам змогу дослідити причини запозичень, екстралінгвістичні чинники. Історичний метод тісно пов'язаний з етимологією, адже вона пояснює джерела походження англійської медичної лексики, уточнює міжмовні зв'язки, які містять термінологічні лексеми. Порівняльний метод у контексті цієї дисертаційної роботи передбачає порівняння англійських лексем з лексемами інших мов, аналіз міжкультурної комунікації тощо. Ключовим методом дослідження постає ономасіологічний, який особливо продемонстровано у четвертому розділі. Послугувалися ним під час конструювання авторських неологізмів, які засвідчують взаємозв'язок між номінуванням поняття та реалізацією терміна у функціонуванні у межах медичної царини, зокрема у психологічній підгалузі.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

О. В. Гурко, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Як науковий керівник, я позитивно оцінюю дисертацію В. С. Цимбалова. Зазначу, що дослідження істотно поглиблює студіювання англомовної лексики кінця ХХ – початку ХХІ століття, яка нині є одним із найдинамічніших сегментів сучасної мовної системи.

У дисертації конкретизовано ключові аспекти функціонування медичної лексики, зокрема її етимологічні, морфологічні та лексико-семантичні характеристики. Джерельному базу сформовано репрезентативно з урахуванням новітніх тенденцій розвитку англomовний термінології. Проведений аналіз дав змогу виявити основні джерела її формування, з'ясувати особливості структурної організації та окреслити основні напрями розвитку. Водночас доцільно наголосити на тому, що проблема системності лексики належить до найскладніших у сучасному мовознавстві через складну організацію, різноманітність елементів і постійне поповнення новими одиницями. Лексико-семантична система тісно пов'язана з об'єктивною дійсністю, відбиваючи предмети, явища та процеси, що зумовлює важливість дослідження номінації у сфері науково-професійної комунікації. У цьому контексті аналіз медичної лексики є актуальним напрямом штатних лінгвістичних досліджень. Результати досліджень викладено в 13 одноосібних публікаціях. Віктор Сергійович повністю виконав освітньо-наукову програму за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія. Рекомендую дисертацію В. С. Цимбалова до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

Д-р філол. наук, проф. завідувач кафедри загального мовознавства та слов'янознавства Н. В. Дьячок – Наукова праця має незаперечну теоретико-практичну цінність. В ній на прикладі медичної терміносистеми всебічно висвітлено системні процеси і явища. Заслугує на особливу увагу те, що чотири представлені в роботі розділи надають чітке уявлення про мовну систему на прикладі моделювання підсистеми – терміносистеми певного досліджуваного зразка з відповідним тематичним наповненням. Усі розділи роботи органічно утворюють окрему систему, яку можна вважати моделлю загальної мовної системи, оскільки, за Ф. де Соссюром, принцип аналогії діє всередині системи й по за її межами, й на кожному з її рівнів. В цьому саме бачимо найбільш ціннісний чинник рецензованої дисертації. Дослідження В. С. Цимбалова є глибоким і самостійним, про що свідчить відсоток оригінальності – 95,06%. Усебічно проаналізовано теоретичний матеріал: список використаних джерел налічує 154 позиції. Опрацьовано солідний пласт фактичного матеріалу. Щодо зауважень, хочу зупинитися на питанні синхронного та діахронного підходів. Доцільним може бути їхнє поєднання у новий ахронічний – позачасовий – підхід. Якщо його застосовувати, то вже неможливо звертатися до одного з двох попередніх окремо. Було б виграшним також уточнити структурно-прагматичні комплексні моделі термінів у межах медичної терміносистеми англійської мови, де певні структури відповідають за функційні особливості того чи того терміна. Зауваження мають рекомендаційний характер і не зменшують цінність дисертаційного дослідження. Тому я рекомендую дисертацію В. С. Цимбалова до захисту в разовій раді з захисту дисертацій з філології.

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців О. І. Панченко – Вибір теми дослідження Віктора Сергійовича Цимбалова є цілком обґрунтованим. Актуальність пропонованої дисертації визначається зростанням обсягів фахової комунікації, потребою стандартизації термінів і прагненням до уніфікації термінологічних систем у міжнародному контексті, і ці обсяги ще не встигли отримати всебічного повного висвітлення. У першому розділі дисертації зроблено успішну спробу чітко визначити і розрізнити поняття, слово, термін, термінологія, терміносистема, термінознавство в лінгвістиці, їхній зв'язок та відмінності. У другому розділі наукової роботи розглянуто етимологію мовних одиниць медичної лексики, історію її виникнення, особливості запозичень медичної лексики в англійську мову. Значну увагу приділено історичному розвитку англійської мови загалом і медичної лексики зокрема. Цікавим є поділ прадавньої лексики, пов'язаної з медициною, на 8 груп (люди, живі істоти, частини тіла та ін.). У третьому розділі автор переходить до лексико-

граматичного аспекту сучасної англійської медичної лексики. Підкреслюючи докладний науково обґрунтований аналіз визначених проблем, водночас вважаємо за доцільне відзначити, що аббревіація представлена меншою мірою, ніж афіксальний спосіб словотвору. У четвертому розділі роботи основну увагу зосереджено на термінах психологічної галузі, що, безперечно, є дотичним до загального медичного дискурсу. Водночас, на нашу думку, у цьому контексті доцільним є чіткіше та аргументованіше окреслення місця психологічної термінології в загальній структурі дослідження. У висновках узагальнено результати наукової розвідки, запропоновано перспективи подальших пошуків з огляду на наявні результати. Список використаних джерел свідчить про те, що під час роботи було добре враховано результати сучасних наукових досліджень. Дисертаційна робота В. С. Цимбалова є завершеною науковою працею, а її оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44). Підтримую пропозицію рекомендувати дисертаційну роботу В. С. Цимбалова до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Д-р філол. наук, проф., в. о. завідувача кафедри української мови Н. С. Голікова – Хочу наголосити на тому, що дослідження, яке виконав Віктор Сергійович, є завершеним логічним вибудованим, чітко структурованим. Переконаливими є викладені в роботі теоретичні положеннями та всі розділи дисертації. У першому розділі «Теоретико-методологічні засади дослідження медичної лексики в англійській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття» обґрунтовані теоретичні засади наукової розвідки, з акцентом на поняття термін, термінологія, лексика, а також термінознавство, що вивчає цей дуже важливий словниковий пласт в англійській мові. Особливий інтерес становить другий розділ, де розглянуті шляхи формування і розвитку медичної лексики в англійській мові, тому що він має порівняльно-історичний опис чинників, які вплинули на становлення медичної лексики в англійській мові загалом. Він уможливорює глибше пізнання англійського лексичного складу фахової термінології. Вважаю дуже важливим доповненням для комплексного аналізу медичної лексики англійської мови третій розділ дисертаційної праці, де йдеться про морфологічні та лексико-семантичні особливості медичної лексики англійської мови та четвертий розділ, у якому наявні перспективи використання авторських неологізмів, що становить саме практичний аспект функціонування досліджуваних слів. Утім, до зауважень хочу вналежнити уточнення методів дослідження, які потребують точнішої проєкції на мовознавчий аналіз фактичного матеріалу, який є дуже багатим у дисертації. Серед методів був зазначений порівняльний, але доцільніше, на мою думку, було би номінувати його як порівняльно-історичний. Слушним видається додавання методу зіставного аналізу, який було продемонстровано у праці. Його використовують для характеристики сучасних мов, що можна простежити у другому розділі, зокрема у підрозділі 2.6. З огляду на наукову новизну, практичну значущість та загальну логічну структурованість роботи, підтримую пропозицію рекомендувати дисертаційну роботу В. С. Цимбалова до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

В ОБГОВОРЕННІ БРАЛИ УЧАСТЬ:

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри романо-германської філології І. С. Кіркоська – На основі аналізу дисертації Віктора Сергійовича видається важливим відзначити позитивні риси цієї роботи. Робота є першим комплексним

дослідженням, у якому одночасно поєднано етимологічний, морфологічний та лексико-семантичний аналізи англійської медичної термінології сучасної доби. На відміну від попередніх розвідок, автор не обмежується одним аспектом, а розглядає систему в її динаміці та цілісності. Значною перевагою є синтез лінгвістики з медициною, філософією та психологією. Автор використовує ономазіологічний підхід, що дає змогу досліджувати медичну лексику через призму вмотивованості їхнього створення та взаємодії між первинним і вторинним значеннями. Дисертацію має високу прикладну цінність, оскільки автор не лише описує наявну лексику, а й пропонує власну концепцію «оптимістично-реалістичного семантичного моделювання». Він розробив корпус неологізмів для психологічної сфери, які мають позитивний прагматичний потенціал і спрямовані на допомогу в одужанні. Віктор Сергійович не зупиняється на теоретичних пропозиціях, а розробляє поетапний механізм впровадження нових термінів у науковий обіг, освіту та медіапростір (зокрема через YouTube та спеціалізовані платформи). Серед зауважень потрібно уточнити роль англійської мови як «глобального синтезу». У роботі стверджується, що англійська стала лідером медицини саме завдяки «германо-романсько-грецькому синтезу». Це твердження може потребувати глибшої аргументації: чи справді лінгвістичний склад став причиною домінування, чи все ж таки екстралінгвістичні чинники (економіка, наука США та Британії) були первинними? Автор доводить, що префіксація є ключовою для антонімії, тоді як синонімія виражена на семантичному рівні. Також запропоновано «спеціальні афікси» для формування позитивної семантики. Постає питання доміантної ролі морфеми як самостійного психологічного чинника. Підтримую пропозицію рекомендувати дисертаційну роботу В. С. Цимбалова до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИСНОВОК

Актуальність теми. Актуальність дослідження медичної лексики зумовлена зростанням обсягів фахової комунікації, потребою стандартизації термінів і прагненням до уніфікації термінологійних систем у міжнародному контексті. Водночас аналіз саме англійських медичних термінів є важливим у контексті глобалізації наукової комунікації, адже англійська мова виконує функцію міжнародної мови, зокрема в медицині, науці й освіті. Крім того, медична термінологія є ключовим елементом професійної комунікації у сфері охорони здоров'я, оскільки забезпечує ефективне виконання широкого кола практичних і теоретичних завдань, зокрема точне позначення предметів, процесів і явищ, пов'язаних зі станом здоров'я людини, діагностикою, лікуванням та наданням екстреної медичної допомоги.

Затвердження теми та плану дисертаційної роботи. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол № 4 від 01.12.2022 р.).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано в межах тем кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей «Лінгвістичні та екстралінгвістичні аспекти вивчення мов» (номер державної реєстрації 0122U001284, 2022–2024 рр.) та «Актуальні питання філологічної науки в контексті диджиталізації» (номер державної реєстрації 0125U002094, 2025–2027 рр.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація Цимбалова Віктора Сергійовича з теми «Медична лексика в англійській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття» – самостійна, завершена ґрунтовна наукова робота, у якій викладено напрацювання автора, що дали змогу виконати поставлені завдання. Дослідження містить теоретичні та методологічні положення і висновки, сформульовані дисертантом особисто. Наведені в дисертації ідеї,

положення та тези інших авторів містять відповідні посилання й використані лише для підтвердження ідей здобувача. Наукові праці написано й опубліковано одноосібно.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій. Дисертація апелює до широкого теоретико-методологічного підґрунтя, зокрема взято до уваги наукові розвідки вітчизняних та зарубіжних дослідників, присвячені проблемам медичної лексики та термінології англійської мови, а також фундаментальні праці з лексикології та термінознавства, що забезпечує належну обґрунтованість і достовірність сформульованих положень.

Об'єктом дослідження є англійська медична лексика кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. Досліджено етимологічні, морфологічні, лексико-семантичні та функційні особливості англійської медичної лексики. Сформульовані в дисертації наукові положення вмотивовані й не викликають сумнівів.

Наукова новизна полягає в тому, що в дисертаційній праці вперше здійснено комплексний і системний аналіз морфологічних, етимологічних та лексико-семантичних особливостей медичної лексики англійської мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. з урахуванням динаміки її розвитку та сучасних тенденцій термінотворення.

Теоретичне значення дисертації полягає в поглибленні та систематизації наукових уявлень про закономірності формування, розвитку й функціонування медичної лексики англійської мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. Дослідження сприяє подальшому осмисленню ролі морфологічних, етимологічних і лексико-семантичних чинників у процесах медичного термінотворення, уточнює теоретичні підходи до аналізу неологізації в спеціалізованих лексичних підсистемах англійської мови. Теоретично значущим є обґрунтування ономазіологічного підходу до вивчення медичної лексики, що дає змогу розглядати терміни крізь призму вмотивованості номінування та взаємодії первинної і вторинної семантики.

Практичне значення роботи полягає в змозі використання матеріалів дисертації в системі медичної, філософської та лінгвістичної освіти, зокрема в навчальних та навчально-методичних матеріалах, а також у практиці укладання та вдосконалення англомовних та англо-українських медичних словників, глосаріїв і термінологічних баз даних, передусім у частині опису неологічної медичної лексики. Запропоновані класифікації та аналітичні моделі доцільно застосовувати в професійній діяльності перекладачів медичних текстів та фахівців з наукової комунікації. Отримані висновки можуть слугувати методичним підґрунтям для подальших емпіричних досліджень галузевої термінології та для розроблення рекомендацій щодо унормування та стандартизації сучасної англомовної медичної терміносистеми.

Публікації. Результати дослідження викладено в 12 одноосібних наукових публікаціях, 4 з яких – надруковані у фахових виданнях України, 1 публікацію вміщено в періодичному науковому виданні держави, яка входить до ОЕСР та ЄС, 7 наукових розвідок – матеріалів та тез доповідей, представлених на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, а також 1 – у співавторстві з науковим керівником.

*Список публікацій здобувача,
у яких опубліковані основні наукові результати дисертації*

Статті в наукових фахових виданнях України

Tsymbolov V. The term COVID-19 in the context of the psychological and philosophical impact of the epidemic on humans. *Український смисл: збірник наукових праць*. Попова, І.

С. (гол. ред.). Дніпро: Ліра, 2026. Вип. 1. С. 156-167. DOI: <https://doi.org/10.15421/462616>
URL: <https://ukrsense.dp.ua/index.php/USENSE/article/view/482>

Цимбалов В. Лексико-граматичний аспект проблеми позначення медичних термінів англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. «Гельветика»*, Одеса. 2024. Вип. 68. С. 153-156. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.68.33> URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v68/35.pdf>

Цимбалов В. С. Тематично-семантична диференціація медичних термінів англійської мови. *Закарпатські філологічні студії. «Гельветика»*, Ужгород. 2023. Вип. 32. Т. 2. С.104-109. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.32.2.19> URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/f7d53591-c8b5-42de-b6a3-aa65fa1689aa>

Tsymbalov V. S. Branch classification of medical vocabulary in English language with an etymological aspect (based on the materials of the dictionaries, taking into account the letter 'B'). *Вісник науки та освіти*. Київ, 2023. Вип. № 5(11). С. 39-54. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)-39-53](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-39-53) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/4936>

Наукові праці в періодичних виданнях інших держав

Tsymbalov V. Psychological vocabulary of the English language in the context of improving personal life. *Věda a perspektivy*. Praha, České republika. № 11(54) 2025. P. 255-266. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-11\(54\)-255-266](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-11(54)-255-266) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/31918>

Наукові праці, які засвідчують апробацію результатів дисертації

Цимбалов В. С. Специфіка викладання іноземної мови для здобувачів вищої освіти медичного фаху. *Тенденції та перспективи розвитку викладання іноземних мов в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць II Всеукр. наук.-практ. конф.* Дніпро, 21-22 листоп. 2024 р. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2024. С. 31-32. URL: <https://confcontact.com/2024-tendentsii-vykladannia-inozemnykh-mov/conference-materials-tendentsii-vykladannia-inozemnykh-mov-2024.pdf>

Tsymbalov V. Semiotic aspect in the medical field. *Соціальні комунікації: інструменти, технологія і практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Запоріжжя, 24–25 травня, 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 42-43. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-400-2-12>

Tsymbalov V. The Problem of Relativity of Thematic and Semantic Classes of Medical Vocabulary of an International Language. *Modern Scientific and Technical Research in the Context of Linguistic Space (in English) : Conference materials of the III All-Ukrainian scientific and practical conference of young scholars and students*. Dnipro. May 2, 2024. Dnipro : Publisher Bila K. O., 2024. P. 167-168. URL: https://www.confcontact.com/2024-suchasni-ntd/2_Tsymbalov.pdf

Цимбалов В. Етимологічний аспект психологічної лексики англійської мови. *Innovations in philology: whims or the need of the hour* (December 6–7, 2023. Częstochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. С. 122-124. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/402/10980/22891-1>

Tsymbalov V., Hurko O. Specificity of researching Indian languages medical vocabulary. *Modern Scientific and Technical Research in the Context of Linguistic Space (in English). Conference materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference of young scholars and students*. Dnipro. May 11, 2023. Dnipro : Publisher Bila K. O., 2023. P. 157-163. URL: <https://www.confcontact.com/2023-suchasni-ntd/2-Tsymbalov-Hurko.pdf>

Tsymbalov V. S. The first step of the alternative approach in wellness practices in conditions of transition to remote mode. *I Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету до 160-ї річниці від дня народження В. І. Вернадського:*

матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 березня 2023 р., м. Київ. Частина 2. Львів–Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 282-286. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-74>

Tsymbalov V. S. Informatization of higher education of Ukraine on the example of foreign language teaching. *International scientific conference "Information technologies and management in higher education and sciences"*. Part 3. Fergana, the Republic of Uzbekistan. "Baltija Publishing", 2022. P. 316-320. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/292/8162/17052-1>

Цимбалов В. Загальна специфіка навчального процесу в контексті вивчення іноземної мови. *Тенденції та перспективи розвитку викладання іноземних мов в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць I Всеукраїнської наукової конференції, 25-26 листопада 2022 р. Дніпро: "Ліра". С. 128-132. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2022/materiali/29_tend_ta_perspekt_vikl_snz_mov.pdf*

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Цимбалова Віктора Сергійовича про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них

УХВАЛИЛИ:

1. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності отриманих результатів дисертація Цимбалова Віктора Сергійовича на тему «Медична лексика в англійській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття», подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44).

2. Рекомендувати дисертацію Цимбалова Віктора Сергійовича на тему «Медична лексика в англійській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття» до захисту в спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

3. Клопотати перед вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія Цимбалова Віктора Сергійовича у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1.	Попова Ірина Степанівна (голова)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, доктор філологічних	доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, 2012 р., Україна	професор кафедри української мови, 2014 р., Україна	1. Hurko O., Popova I., Holikova N., Maiboroda N. Ethnolinguistic Specificity of the Manifestation of the Category of Affirmation in the Ukrainian and English Languages. <i>Dragoman Journal of Translation Studies</i> . Volume 14, Issue 16, May 2024. P. 269-287. URL: https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-

		<p>наук, професор кафедри української мови, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства</p>			<p>85193394180&partnerID=40&md5=4342a1e5a8f4e59646fcb134ab4078e1 ; https://www.dragoman-journal.org/articles/eLj9tNTOvm1v2e6tJJQ6 ISSN: 22951210 (Scopus). 2. Попова І. Структурна організація онімів у щоденниковому дискурсі Олеся Гончара. <i>Вісник науки та освіти</i>. 2023. № 5 (11). С. 216–233. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/4949/4977; https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-216-233 (фахове видання категорії Б). 3. Попова І., Посудієвська О. Peculiarities of using medical vocabulary in the discourse of English-speaking military caregivers. <i>Вісник науки та освіти</i>. 2026. № 2 (44). С. 155–171. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44) URL: https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/38378/38387 (фахове видання категорії Б).</p>
2.	<p>Дьячок Наталя Василівна (репензент)</p>	<p>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, завідувач кафедри загального мовознавства та слов'янознавства</p>	<p>доктор філологічних наук, 10.02.02 – російська мова, 2016 р., Україна</p>	<p>професор кафедри загального мовознавства та слов'янознавства, 2023 р., Україна</p>	<p>1. Diachok N., Kuvarova O., Vysotska T., Korotkova S., Khurtak I. A Word and a Word Combination in Language and Speech. <i>Studies in Media and Communication</i>. 2022. Vol. 10, No. 3. P. 138–144. ISSN 2325-8071 (Published December 17, 2022) DOI: https://doi.org/10.11114/smc.v10i3.5829 https://redfame.com/journal/index.php/smc/article/view/5829 (Scopus) 2. Ivko, O., Diachok, N. The lexicon of contemporary war time: compressive slang units in Ukrainian. <i>Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки</i>. 2024. № 2 (28). С. 138–144. DOI: https://doi.org/10.32342/3041-217X-2024-2-28-10 URL: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2024/2/10--.pdf (Scopus) 3. Шистко А., Дьячок Н. Щодо визначення мовленнєвої компресії – абрєвіації – в українській, англійській та німецькій мовах. <i>Вісник науки та освіти</i>. 2024. № 4 (22). С. 560–571. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-560-571 URL: https://perspectives.pp.ua/index.php</p>

3.	<p>Панченко Олена Іванівна (рецензент)</p>	<p>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, завідувач кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців</p>	<p>доктор філологічних наук, 10.02.02 – російська мова, 1999 р., Україна</p>	<p>професор кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців, 2002 р., Україна</p>	<p>/vno/article/view/11169 (фахове видання категорії Б).</p> <p>1. Panchenko O, Pidmohylina N, Shkurko O, Muliar I, Dotsenko O. Analytical and philosophical issues of studying current problems in the development of modern derivatology. <i>Sci Herald Uzhhorod Univ Ser Phys.</i> 2024;(55):1705-1712. DOI: https://doi.org/10.54919/physics/55_2024.170bt5 URL: https://physics.uz.ua/en/journals/issue-55-2024/analytical-and-philosophical-issues-of-studying-current-problems-in-the-development-of-modern-derivatology (Scopus).</p> <p>2. Panchenko O., Bondarenko M. (2026). Translating Gen Z Slang from English and Ukrainian. <i>Ukrainian sense</i>, (2), 81–90. https://doi.org/10.15421/462529 URL: https://ukrsense.dp.ua/index.php/USENSE/article/view/453 (фахове видання категорії Б).</p> <p>3. Панченко О. Українська військова лексика у перекладі англomовних військових текстів. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i>. 2026. Вип. 21. С. 183–192. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2026.21.5155 URL: https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrininos/article/view/5155 (фахове видання категорії Б).</p>
4.	<p>Єсипенко Надія Григорівна (опонент)</p>	<p>Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича, завідувач кафедри англійської мови</p>	<p>доктор філологічних наук 10.02.04 – германські мови, 2013 рік, Україна</p>	<p>професор кафедри англійської мови, 2015 р., Україна</p>	<p>1. Hrybinyk Y., Halai T., Yesypenko N., Bloschynskiy I. (2022) Approaching Metaphorical Terms in Subject-specific Terminologies (Geologic and Geodetic): Semantic and Structural Aspects. <i>World Journal of English Language.</i> Vol. 12(6). P. 470-485. ISSN 1925-0703 (Print) ISSN 1925-0711 (Online) https://doi.org/10.5430/wjel.v12n6p470 URL: https://www.sciedupress.com/journal/index.php/wjel/article/view/21867 (Published September 2022) (Scopus)</p> <p>2. Kazymir I., Yesypenko N., Soloviova O., Hnatkovska O., Staryk O. (2026). Conceptual Integration of Contextual Synonyms in Contemporary English Media Discourse. <i>Journal of Intercultural Communication</i>,</p>

					<p>26(1), 93-102. DOI: https://doi.org/10.36923/jicc.v26i1.1356 URL: https://immi.se/index.php/intercultural/article/view/10.36923.jicc.v26i1.1356 (Scopus)</p> <p>3. Єсипенко Н., Душкевич А. Структурні й функційні характеристики термінів інклюзивної освіти в британських офіційних документах. <i>Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика</i>. Том 36 (75) № 6. 2025. Частина 1. С.264–267. DOI https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.6.1/41 URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/6_2025/part_1/43.pdf (фахове видання категорії Б).</p>
5.	Веремчук Ельдар Олександрович (опонент)	Запорізький національний університет, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, заступник Ради молодих вчених при МОН	доктор філологічних наук 10.02.04 – германські мови, 2023 р., Україна	професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, 2025 р., Україна	<p>1. Veremchuk, E. (2022). Ontological Metaphors for Moral Concepts in the Bible: Introduction. <i>Acta Neophilologica</i>, 55(1-2), 177-191. DOI: https://doi.org/10.4312/an.55.1-2.177-191 URL: https://journals.uni-lj.si/ActaNeophilologica/article/view/10932/10593 (Published December 14, 2022) (Scopus).</p> <p>2. Веремчук Е., Гудзовата С. Роль семантичної деривації у формуванні англомовного торговельного лексикону. <i>Слобожанський науковий вісник. Серія : Філологія</i>. 2023. № 3. С. 24–28. DOI: https://doi.org/10.32782/philspu/2023.3.4 URL: https://journals.spu.sumy.ua/index.php/philology/article/view/145 (фахове видання категорії Б).</p> <p>3. Веремчук Е., Ткачук Т. (2023). Лексико-семантичні та стилістичні особливості висвітлення китайсько-тайванських відносин в американській публіцистиці (з 2021 по 2023 р.). <i>Folia Philologica</i>, 5, 12–19, DOI: https://doi.org/10.17721/fofia.philologica/2023/5/2 URL: https://foliaphilologica.uni.kyiv.ua/index.php/fofiaphilologica/article/view/45 (фахове видання категорії Б).</p>

Голосували:

«За» – 9 осіб.

«Проти» – немає.

«Утрималися» – немає.

Рішення прийнято одногосно.

Голова,
доктор філологічних наук, професор,
проф. каф. української мови,
декан факультету української
й іноземної філології та
мистецтвознавства

Ірина ПОПОВА

Секретар,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української літератури

Тетяна ШЕВЧЕНКО